

İzmir

POLİTİKA ÖNERİSİ

Gençlerin Siyasete
Katılımının Önündeki
Engeller

www.gencliginyuzleri.org

Yazar: Mehmet Mustafa Tıraş

2000 yılında Adıyamanın Gölbaşı ilçesinde dünyaya geldim. Gölbaşı Anadolu Lisesinden mezun olduktan sonra 2019 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesini kazandım ve 2023 yılı itibariyle lisans eğitimimi tamamladım. Halihazırda İzmir Barosuna bağlı Avukat Stajyeri olarak mesleğimi icra etmekteyim.

İzmirde geldiğim andan itibaren çeşitli sivil toplum kuruluşlarında, vakıflarda ve derneklerde gönüllü faaliyetler yürüttüm: Bunlardan başlıcaları: İzmirde faaliyet gösteren Sosyal İklim Derneği gönüllüsüyüm. Ayrıca Konak Belediyesi Gençlik Meclisi Sekreteryaya görevini sürdürmekteyim. Gençliğin Yüzleri Programına İzmir genç yüzü olarak devam etmekteyim.

Yazar: Doğukan Tokçin

Uşak Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünden mezun oldu. Eğitimi sırasında özellikle afetler, erişebilirlik ve kentsel dönüşüm konularında yoğun çalışmalar yürüttü. Mezuniyetinin ardından, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik alanlarında kendisini geliştirmeye büyük özen gösterdi ve birçok farklı projede yer aldı. Hali hazırda Gaziemir Belediyesi Gençlik Meclisi başkanlığı görevini üstlenerek, gençlerin yerel yönetimlerde söz sahibi olması üzerinde çalışmalar yürütmektedir. Toplumun ortak çaba içinde olması gerektiğine inanarak Hubert Reeves'in "Doğa ile savaş halindeyiz; kazanırsak eğer kaybedeceğiz" sözünden hareketle, doğa ve çevre konularında kolektif çabanın önemine vurgu yapıyor. Ayrıca, yerel yönetimlerin iklim krizi gibi kritik konularda liderlik etmesi ve sürekli olarak gelişmesi gerektiğini savunmaktadır. Tokçin, kendi uzmanlık alanlarında ve geniş toplum katılımıyla daha sürdürülebilir, dirençli ve adil bir gelecek için çalışmayı hedefliyor. Bu amaçla çeşitli platformlarda aktif rol alarak, bu hedeflere ulaşmak için çaba göstermektedir."

Bu politika önerileri, Ulusal Demokratik Enstitü ve Sosyal İklim Derneği tarafından yürütülen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda ortaya çıkan sonuçlarla oluşturulmuştur. Öneriler, genç gönüllüler ve gençlik forumlarına katılan gençlerin fikirlerini kapsamaktadır. Kurumların görüşlerini yansıtmak zorunda değildir ve kurumlar konu ile ilgili herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Yönetici Özeti

21 Ekim 2023 tarihinde gerçekleşen, İzmir Gençlik Forumu'nda 18-30 yaş arası 112 genç katılımcının katkılarıyla 24 konu başlığı ele alınmış ve "Yerel Hizmetlerde Gençlerin Yeterli Görüşlerinin Alınmaması ve Var Olan Görüşlerin Yok Sayılması" en öncelikli sorun olarak belirlenmiştir. Bu politika önerisi, İzmir'deki gençlerin önceliklendirdiği bu soruna dikkat çekmek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

İzmir'in gençleri, yerel karar alıcılar nezdinde genç tanımının net olarak oluşmaması, gençlerin özne olarak görülmemesi, yerel yönetimlerde iletişime geçebilecekleri düzenli bir muhatap bulamamaları, gençlik meclislerinin etkisiz ve işlerlik alanının sınırlı olması ve yerel karar alıcıların gençleri bir kalıba sokma çabaları gibi sorunlar yaşamaktadır. Yerel yönetimlerde gençlerin yeterince temsil edilmediği, gençlerin toplumsal ve siyasal alanlarda kendilerini ifade edecek yer bulamadıkları ve yerel yöneticilerin gençlere gereken desteği sağlamadığı görülmektedir.

İzmir'deki gençlerin siyasi katılımını artırmak amacıyla, gençlerin sunduğu öneriler arasında; gençlik tanımının gençlerle birlikte yeniden yapılması ve belediyelerde gençlerin sorunlarına çözüm getirecek yetkili birimlerin oluşturulması, yerel yönetimlerle gençler arasındaki iletişim sorunlarına çözüm olarak "Gençlik Çözüm Merkezleri" açılması, mevcut gençlik meclislerinin işleyiş ve kaynak alanlarının genişletilmesi ve özerk yapılara dönüştürülmesi ve gençlik katılımı destekleyecek gençlik merkezlerinin sayısının artırılması yer almaktadır. Bu önerilerin hayata geçirilmesi ile gençlerin kent yönetim süreçlerinde katılımı ve etkilerinin artırılması hedeflenmektedir. Gençlerin politik süreçlere etkin katılımı, yerel yönetimlerin daha kapsayıcı, adil ve genç odaklı politikalar oluşturmasını sağlayacak, gençlerin topluma ve yönetimlere katkı sunmalarını teşvik edecektir.

Giriş

Kaleme aldığımız bu politika teklifinin hazırlanmasındaki temel amacımız, gençlerin günlük yaşamlarını doğrudan etkileyen gençlerin siyasal katılımının önündeki engeller üzerinde durmak ve bu konudaki çözüm önerilerimizi yereldeki karar alıcıların (belediye başkanı, belediye meclis üyeleri, vb.) gündemine taşımaktır. İzmir Genç Yüzleri ekibi tarafından 2024 yerel seçimleri için 21 Ekim 2023 tarihinde, gençlerin yerel ölçekte yaşadığı sorunlara ve bu sorunlara geliştirdiği çözümlere odaklanan İzmir Gençlik Forumu, 112 genç katılımcı ile düzenlenmiştir. Düzenlemiş olduğumuz Gençlik Forumu'nda gençler tarafından ele alınan 24 konu başlığı arasında birinci sırada en öncelikli sorun olarak “Yerel Hizmetlerde Gençlerin Yeterli Görüşlerinin Alınmaması ve Var Olan Görüşlerin Yok Sayılması” konu başlığı yer almıştır. Yerelde gençler arasında en öncelikli sorun olarak görülen bu konu başlığının altındaki sorunlar ve sorunlara yönelik geliştirdiğimiz çözüm önerileri bu politika önerisinde birlikte sunulmaktadır.

Gençlik, insanların çocukluktan yetişkinliğe geçiş aşamasını kapsayan, kendine ait psikolojik ve fiziksel nitelikleri içeren, demografik ve sosyolojik durumu yansıtan dönemdir. Tarihsel süreç bağlamında ele aldığımızda ise özellikle teknolojik gelişmelerle beraber dünya üzerinde etkileşimin arttığı dönemlerde gençler politik bir özneye dönüşmüştür. Günümüzde politik özne olma durumu gençleri adeta bir tehdit unsuru olarak algılamalarına ve tüm iktidar ilişkilerinde karar alıcılar tarafından farklı şekillerde baskılanmalarına sebep olmaktadır. Tüm bu baskıların yanı sıra gençler; fiziksel ve psikolojik özelliklerine dayalı dinamik nitelikleri, toplumun diğer kesimleriyle olan güçlü ilişkileri/bağları, ülkelerinin ekonomik kalkınması için önemli bir potansiyele sahip olmaları ve yerleşik kültürün devam ettirecek olmaları sebebiyle vazgeçilmez bir konuma sahiptir. Bahse konu bu karşıtlık yani gençlerin hem bir tehdit unsuru, hem de toplumun vazgeçilmez bir parçası olarak algılanması, onlara yönelik yaklaşımların da tutarsız olması ve sürdürülebilir olmamasına yol açmaktadır.¹

¹ Oktay, T. (2017). “Gençliğe yönelik politika ve uygulamalarda yerel yönetimlerin rolü” MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi, 6(3), 309-336

Politika Önerisi: Gençlerin Siyasete Katılımının Önündeki Engeller

İzmir

İzmir'in 2022 nüfus istatistiklerine göre toplam nüfusu 4 milyon 462 bin 056 olarak belirlenmiştir. Bu büyük nüfusun içinde 18-30 yaş arası gençlerin toplam sayısı ise 798 bin 643'tür.² Öte yandan, kentte bulunan 9 üniversitede, 2021-2022 yükseköğretim istatistiklerine göre 178 bin 343 öğrenci eğitim görmektedir.³ Bu rakamlar, İzmir'in genç nüfusa sahip önemli bir şehir olduğunu göstermektedir. Ancak foruma katılan gençler, bu genç nüfus potansiyeline rağmen, yerel hizmetlerde gençlerin yeterince temsil edilmediğini, görüşlerinin yeterince dikkate alınmadığını ve var olan düşüncelerinin sıklıkla göz ardı edilerek seslerinin yerel siyasetçiler tarafından duyulmadığını ifade etmektedir. Bu durum, gençlerin katılımının ve etkileşiminin önemli olacağı konularda tepeden inme ve içerisinde gençlerin taleplerinin ve önceliklerinin yer almadığı kararların alınmasına yol açmaktadır.

Özellikle gençler, kentlerinin yönetiminde ve karar alma süreçlerinde fikirleri, yenilikçi perspektifleri ve enerjileri ile şehir yönetiminde daha aktif bir rol oynamalıdır. Gençlerin katılımıyla, yerel hizmetler daha kapsayıcı, adaletli ve geniş kapsamlı hale gelecek, şehrin genç odaklı politikalarla gelişime olanak sağlayacaktır. Bu politika önerisi de, İzmir'deki gençlerin yerel hizmetlerde yeterince temsil edilmediği, görüşlerinin ciddiye alınmadığı ve var olan görüşlerinin göz ardı edilmesi sorunlarına dikkat çekmek ve bu sorunlara yönelik çözümler sunmak amacıyla, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerinin 2024-2029 dönemi politikalarını geliştirirken, göz önünde bulundurmaları amacıyla yazılmıştır.

²Türkiye İstatistik Kurumu, "İl, tek yaş ve cinsiyete göre nüfus" <https://www.tuik.gov.tr>, (Erişim tarihi: 30 Ocak 2024).

³Türkiye Yükseköğretim Kurulu, "Öğrenci Sayıları-İzmir" <https://istatistik.yok.gov.tr>, (Erişim tarihi: 30 Ocak 2024).

Gençliğin Yerelde Siyasete Katılımla İlgili Yaşadığı Sorunlar

Gerçekleştirmiş olduğumuz İzmir Gençlik Forumu'nda bu doğrultuda Yerel Hizmetlerde Gençlerin Yeterli Görüşlerinin Alınmaması ve Var Olan Görüşlerin Yok Sayılması konu başlığı genç katılımcılar tarafından ele alınmış ve bu konu başlığı altında aşağıdaki sorunlar üzerinde durulmuştur:

- 1.Yerel karar alıcılar nezdinde “Genç” tanımının net olarak oluşmaması
- 2.Gençlerin özne olarak görülmemesi sonucunda kendilerini ifade edebilecekleri kamusal ve siyasal bir alan yaratılmaması
- 3.Gençlerin yerel yönetimlerde iletişime geçebileceği düzenli bir muhatap bulamaması
- 4.Gençlik meclislerinin işlerlik alanının sınırlı olması
- 5.Yerel karar alıcıların gençleri bir kalıba sokma çabalarının olması

Yerel karar alıcılar nezdinde “Genç” tanımının net olarak oluşmaması

Gençlik, belirli bir yaş aralığını ile sınırlanan, her toplumda farklı tanımlamaları olan, çeşitli fizyolojik ve sosyolojik yönü bulunan bir gruptur. Birleşmiş Milletler Sekreterliği, UNESCO ve ILO gibi uluslararası organizasyonlar 15-24 yaş aralığını genç olarak kabul etmektedir. Birleşmiş Milletler kapsamındaki HABITAT'ın Gençlik Fonu ise, 15-32 yaş aralığını genç kabul etmektedir. Avrupa Birliği Gençlik Programı da, 15-28 yaş aralığındaki bireyleri ana hedef kitlesi olarak belirlemiştir. Programda 13-30 yaş aralığındaki bireyler de bazı kısıtlılıklarla birlikte genç olarak kabul edilebilmektedir. Avrupa Birliği Gençlik Strateji Belgesi'nde gençlik yaşı 15-29 olarak esas alınmaktadır. Gençliğin Yüzleri ekibi olarak biz de tüm bu değerlendirmeler çerçevesinde gençlik yaş aralığını 18-30 yaş arası olarak kabul ettik.

Gençlik tanımı, çeşitli değişkenlikler gösterse de en nihayetinde üzerine uzlaşmaya varılabilecek unsurları içermektedir. Ancak üzerinde uzlaşılabilir bir gençlik tanımı kabulüne yönelik çabayı yerel karar alıcılar ve mekanizmalar bir türlü ortaya koymamaktadır veya koymak istememektedir.

⁵ Oktay, 2017, p.311

⁶ Oktay, 2017, p. 312

⁷ Oktay, 2017, p.312

Gerçekleştirmiş olduğumuz Gençlik Forumu'nda bir katılımcımız başından geçen bir olayı şu şekilde dile getirmiştir:

“Arkadaşlarımızla düzenli olarak Belediye Meclislerine gidiyoruz, İzmir Büyükşehir Belediye Meclisi'nde 30 yaşını geçmemiş genç diyebileceğimiz sadece 1 kişi var. Biz bu konuyu belediye başkanlarıyla konuştuğumuzda 50 yaşında insanlara genç diyorlar. Belediye başkanlarının genç tanımından haberi olmuyor. Koltuk sevdası olan insanlarda bisiklet sürsek genç sayılırız ya da gençlerle iki fotoğraf çekinmekle gençleri anlayabiliriz düşüncesi çok samimiyetsiz.”

Genç katılımcı arkadaşımızın yaşadığı deneyimler yerel karar alıcılar nezdinde genç tanımının oluşmadığını net olarak ortaya koymaktadır.

Gençlerin özne olarak görülmemesi sonucunda kendilerini ifade edebilecekleri kamusal ve siyasal bir alan yaratılmaması

Gençlerin özne olma hali, kendi kararlarını bağımsız bir şekilde alabilme ve toplumsal, siyasal süreçlere aktif bir şekilde katılabilme yetisini ifade eder. Gençlerin özne olmadıklarını düşündüren durumlar arasında, karar alma süreçlerine dahil edilmemeleri, politika ve programlarda gençlerin ihtiyaç ve önceliklerinin yeterince dikkate alınmaması, gençlerle ilgili konularda onların görüş ve önerilerinin istenmeyip, gençlerin toplumda aktif roller üstlenmelerine yönelik yeterli destek ve teşvik mekanizmalarının olmaması bulunmaktadır. Ayrıca, gençlere yönelik politikaların genellikle onlar için değil, onlar hakkında yapılması ve gençlerin kendi geleceklerini şekillendirme süreçlerinde pasif birer izleyici konumuna itilmeleri de bu düşüncenin oluşmasına neden olmaktadır.

Yerel yönetimlerin stratejik planlamalarında ve uygulamalarında gençlerin özne olarak tanınmaması, gençlerin toplumsal ve siyasal alanlarda kendilerini ifade edebilecekleri mekanizmaların yaratılmamasına yol açmaktadır. Sıklıkla, gençlerin kendi bağımsız varlıklarını ve özgül ağırlıklarını ortaya koyabilecekleri yaklaşım yerine, onları başka grupların veya temaların yan ürünü olarak konumlandıran bir yaklaşım benimsenmektedir. "Kadın ve Gençlik", "Gençlik ve Spor", "Çocuk ve Gençlik" gibi ifadeler, gençleri toplumun ana akışından ayrı bir kategoriye sokmak yerine, onları tamamlayıcı bir öge olarak görme eğilimini yansıtmaktadır. Bu durum, gençlerin kendi geleceklerini şekillendirme özgürlüklerinin kısıtlandığı anlamına gelir ve yerel yönetimlerin katılımcı süreçlerine aktif olarak dahil olmaları için gereken desteği alamadıklarını göstermektedir.

Politika Önerisi: Gençlerin Siyasete Katılımının Önündeki Engeller

İzmir

İzmir Gençlik Forumu'nda bir araya gelen gençler, kamusal ve siyasal alanlardan hızla dışlandıklarından bahsetmişlerdir. Ancak bu durumun gençlerin kendi tercihleriyle gerçekleşmediğini, aksine gençlerin bu alanlardan bilinçli bir şekilde uzaklaştırıldıklarını ve sadece belirli konularla ilişkilendirilebilecek bir grup olarak görüldüklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılar, yerel karar alıcıların bu sınırlı bakış açısının ötesine geçemediğini belirtmişlerdir.

“Gençler gerek kamusal alanda gerekse de siyasal alandan hızla uzaklaşmakta. Ancak bunun kendileri tarafından yapılmış bir tercih olduğunu düşünmüyoruz. Gençler bile isteye bu alanlardan uzaklaştırılıyor ve adeta eklemenebilecek bir grup olarak algılanıyor. Maalesef ki yerel karar alıcıların bakış açısı da bu yönden öteye gidemiyor.”

Gençlerin yerel yönetimlerde iletişime geçebileceği düzenli bir muhatap bulamaması

Toplumdaki ana gruplardan biri olarak gençler de belediyelerle iletişim de düzenli bir muhatap bulamamakta, bu kapsamda da yaşadıkları sorunları veya ihtiyaçlarını yetkili kişilere iletememektedir. Özellikle ilçe belediyeleri içerisinde birebir gençlerle ilgilenecek bir mekanizmanın veya birimin olmaması, sorunun ana nedenlerinden bir tanesidir. Yerel siyasetçilerin de gençlerle seçimler öncesinde bir araya gelip, daha sonra gençler tarafından talep edilen ihtiyaçlar ile ilgili gerekli adımları atmaması veya yapılan çalışmalarla ilgili gençlerle belediye arasında bir iletişim kanalı açmaması gençlerin yerel yönetimlerdeki karar alma süreçlerine katılımı engellemektedir. Düzenlemiş olduğumuz Gençlik Forumu'nda genç bir katılımcımız bu sorun hakkındaki yaşadığı deneyimi ve görüşlerini şu şekilde dile getirmektedir:

“Uzun süredir yerel yönetimlerle iletişim eksikliği yaşıyoruz. Bu sorunu aşmak için liderlerin sonuç odaklı olması, koltuğa oturduktan sonra da açık fikirli ve dinleyici olması gerekiyor. Yerel yöneticilerin amacının koltuk sevdası mı yoksa ülkeye katkı sağlamak mı olduğunu sorgulamaları önemli. Eğer ülkeye katkı sağlamak amacıysa, iletişim kurduktan sonra gerçekten söylediklerimizi değerlendirip değerlendirmedini anlamakta zorluk çekiyoruz, çoğu zaman ilettiklerimizle ilgili geri bildirim alamıyoruz.”

Genç katılımcımızın da dile getirdiği üzere gençlerin yerel yönetimlerde iletişime geçebileceği düzenli bir kişi, birim yada mekanizma muhatap bulamaması sorununu net olarak ortaya koymaktadır.

Gençlik Meclislerinin etkisiz ve işlerlik alanının sınırlı olması

1992'de Birleşmiş Milletler'in Rio Yeryüzü Zirvesi'nde 21. yüzyıl için kabul edilen gündem belgesinde yerel düzeye yönelik kent konseyleri, çalışma grupları ve meclislerden oluşan bir yapı tavsiye edilmiştir. Bu yapılar Türkiye'de sınırlı da olsa uygulama alanı bulmuştur. Aynı zamanda 2005'de 5393 sayılı Belediye Kanunu ile kent konseyi çatısı altında çalışma grupları ve meclislerden oluşan bir yapıya dönüştürülmüş ve belli ölçekteki kentler için kurulması zorunlu hale getirilmiştir. Bu kapsamda kent konseyi, gençlikle ilgili çalışma grubu ve gençlik meclisi, belediyelerin o kentte gençlikle ilgili çalışmalarının odağına alması gereken mekanizmalar haline gelmiştir.⁷

İzmir Kent Konseyi Gençlik Meclisi de kuruluş amacını “Gençlerin kent yönetiminde, karar alma mekanizmalarında, sosyal yaşamda rol almasını ve temsil edilmesini, İzmir’de ve Türkiye’de gençler arasında yardımlaşma ve dayanışmayı arttırmayı amaçlar. Gençlerin uluslararası çalışmalara katılımlarını destekler, İzmir’in yeni teknolojilerle daha yüksek düzeyde kaynaşması ve sürdürülebilir gelişme açısından gençliğin enerjisinden en iyi şekilde yararlanmayı amaçlar.” şeklinde açıklamıştır. Diğer bir deyişle gençlik meclisleri, gençlerin kentin yönetimine direkt olarak katılmasını ve yönetim sürecine dahil olmalarını sağlamak amacıyla ortaya çıkmıştır. Ancak merkezine gençlik katılımını alan gençlik meclislerinin, İzmir kent yönetiminde gençlerinin sorunlarını ve çözüm önerilerini karar vericilere taşımakta yetersiz kaldığı görülmektedir.

Bu bağlamda Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin yanı sıra İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Gençlik Belediyesi, Gençİzmir ve gençlik alanında çalışan sivil toplum örgütleri, öğrenci kulüpleri vb. yapıların ortak bir alanda buluşamaması gençler arasında iş birliklerinin kurulmasını engellemekte ve gençlerin etki alanını arttırmak yerine azalmasına sebep olmaktadır.

⁷Oktay, 2017, p.330

Politika Önerisi: Gençlerin Siyasete Katılımının Önündeki Engeller

İzmir

Buna ek olarak, özerk ve bağımsız bir yapıya sahip olmaları gerekirken kent konseylerinin belediye organlarının bir uzantısı gibi çalıştığı gözlemlenmektedir. Bahsettiğimiz tüm sınırlamalara rağmen İzmir’de bulunan gençlik meclisleri, kendilerine verilmiş dar bir alanda gençlerin katılımını arttıran çalışmalar yürütmeye çalışmaktadır. Gerçekleştirmiş olduğumuz Gençlik Forumu’nda bir katılımcımız Gençlik Meclisi deneyimini şu şekilde paylaşmıştır:

“Gençlik meclisleri olarak hizmet odaklı çalışıyoruz ve belediye ile tek bağlantımız ödenek kısmı oluyor. Zaten kendi projelerimiz komisyondan komisyona değişiyor. 15-30 yaş arasında özellikle öğrencilere hizmet veriyoruz. Kamp, barınma sorunu, ulaşım gibi sorunlara çözüm arayışı içindeyiz. Genç Meclisleri biraz daha proje odaklı olduğu için maddi destek talep ediyor ve bu da sınırlı şekilde karşılanıyor. Gençlik meclisine girmeden önce belediye ve diğer STK’lar ile hiç bağlantım yoktu ve belediyenin sağladığı olanakları bilmiyordum. Network açısından Gençlik Meclisleri çok önemli, bizim yerel yönetimlerde verilen kararlarda yer almamız çok önemli. Ben birçok Gençlik Meclisinde bulundum ve bunları olumlu buluyorum, herkesin de katılmasını destekliyorum.”

Bu olumlu deneyimin yanı sıra, dar ve sınırlı bir kitleye hitap etmesi gençlik meclislerinin kronik sorunlarından birini oluşturmaktadır. Gençlik Meclisleri kentin merkezi dışında kalan farklı arka planlardan gençlere ulaşamamakta ve bu nedenle şehirdeki sadece belirli sosyo-ekonomik ve siyasal kitlelerden gelen gençleri temsil edebilmektedir.

Alternatif bir oluşum: İzmir Gençlik Belediyesi

Türkiye’de ilk defa hayata geçirilen, gölge belediyecilik modeli olan Gençlik Belediyesi, İzmir’in 30 İlçesinden, 18-30 yaş arası tüm gençleri herhangi bir özel şarta bağlı olmaksızın içinde barındıran bir yapıdır. İzmir Gençlik Belediyesi, gençlerin düşüncelerini kentte yüksek sesle dile getirmesini, kente dair görüşlerini, fikirlerini ve projelerini açıklıkla ortaya koyabilmesini sağlayarak Türkiye’de gençlik çalışmalarında yeni bir soluk olmuştur. Gençlik Belediyesi’ne, başvuru yapan gençler arasından kura ile seçilen 88 meclis üyesi, 44 yedek meclis üyesi ve gönüllülerle, 11 farklı komisyonda kente dair çalışmalar gerçekleştirmekte, projeler üretmekte, kentin gençlik çalışmalarına ve gençlik politikalarına katkı sunmaktadır. İzmir Gençlik Belediyesi’nin düzenlediği etkinlikler kapsamında yapılacak işlerin süreçlerinde gençlerin daha katılımcı olarak seçilmesi ve özellikle davet edilen gençlerin çeşitliliğin ön plana alınması gerekmektedir. Bu süreçlerde karar alma mekanizmalarına katılımın çoğulculuk ilkesi göz önünde bulundurularak sağlanması ve böylelikle İzmir Gençlik Belediyesi’nin kapsayıcılığının artırılması gerekmektedir.

Yerel Karar Alıcıların (Muktedirlerin) gençleri bir kalıba sokma çabalarının olması

Daha önce değindiğimiz gibi üzerinde düşünölmüş ve uzlaşmış bir “gençlik tanımı” olmayan karar alıcıların bulduğu çözüm yolu gençleri belirli kalıplar içerisine alıp, onların davranışlarını sınırlamak yönündedir. “Benim gencim şöyledir-benim gencim böyledir”, “yerli ve milli genç”, “dindar ve kindar nesil” gibi örneklerin ortaya koyduğu üzere yerelde de siyasetçiler gençleri kendi siyasi görüşlerine göre belirli kalıplara sokmaya çalışmakta ve sadece destekledikleri gençlik yapılarına (Gençlik merkezleri, Gençlik meclisleri vb.) dahil olmalarına alan tanımaktadır. Bu durum demokratik zeminde farklı görüşlerden gençlerin birbirleri ile etkileşime geçmesini engellemekte ve gençler arasında da kutuplaşmanın artmasına yol açmaktadır. Gençlerin yaşadığı yönlendirme, baskılanma ve karar alıcıların tanımladığı kalıplara girme zorunluluğu gibi sorunlar yerel yöneticiler tarafından görmezden gelinmektedir.

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerileri

İzmir'deki gençlerin yerelde siyasete katılımının önündeki engelleri kaldırmak ve eksiklikleri gidermek için, gençler tarafından önerilen bir dizi çözüm bulunmaktadır. Bu öneriler, gençlerin kendi görüşlerini ifade edebilmeleri ve genç kimliği ile var olabilmeleri adına katılımcı süreçlere erişimi kolaylaştıracak çözümleri içermekte ve bu alanda onları daha fazla desteklemeyi hedeflemektedir.

Tüm çözüm önerilerinin ortak bileşeni olarak; gençlere yönelik olarak belediyelerin hizmet temelli yaklaşım yerine hak temelli bir yaklaşımda bulunmaları talep edilmektedir. Bu yaklaşımın değişmesi için de aşağıdaki çözüm ve politika önerileri geliştirilmiştir. Önerilen çözümler, gençlerin kendilerini genç olarak ifade etmeleri adına katılımı genişletmek ve bu alandaki etkileşimlerini güçlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Gençlik kavramının kurumsallaşması gerekmektedir.

Yerel karar alıcılar ve yöneticiler tarafından yerleşik bir "Gençlik" tanımının olmaması ve karar alıcıların ortaya çıkan bu tanım boşluğunu kendi dar kalıpları ile doldurmalarının önüne geçmek için, "Gençlik" tanımı gençlerle birlikte belediye özelinde tekrardan oluşturulmalı ve gençlerin sorunları için çözüm getirecek belediye içerisinde yetkili birimler oluşturulmalıdır. Bu gençlik kavramının kurumsallaşmasına katkıda bulunacaktır.

Gençlik kavramının kurumsallaşması için gençlere kendini ifade edebilecekleri sosyal ve siyasi alanlar yaratılmalıdır. Bu kapsamda gençler arasında farklı ihtiyaçlara yönelik hackathonlar düzenlenebilir, bu gibi aktiviteleri desteklemek için de, gençlik merkezlerinde gençlerin aktif görüşlerini dile getirebileceği alanlar tasarlanabilir.

Buna ek olarak, gençleri temsil eden sivil inisiyatifler ile katılımcı süreçler iyileştirilmeli ve artırılmalıdır. Farklı gençlik gruplarını ve ihtiyaçlarını temsil eden sivil inisiyatifler aracılığı ile de yerel yönetimlerle gençlik arasındaki bağ güçlenecektir.

Yerel seçimlere girecek adaylara yönelik olarak, gençlerin toplumun temel özneleri arasında yer aldığını ve karar alma süreçlerine doğrudan katılımlarının hem demokrasi için hem de yerel yönetimlerin kendileri için hayati önem taşıdığını anlamaları gerekmektedir. Gençlerin özgür ve etkin birer birey olarak görülmesi, onların kamusal ve siyaset alanında daha aktif roller üstlenmelerini sağlayacak ve yerel yönetimlerin karar alma mekanizmalarına taze bir bakış açısı getirecektir. Bu nedenle, gençleri gerçekten dinleyen ve onların seslerini yönetim süreçlerine entegre eden bir yaklaşım benimsemek, yerel yönetimler için bir zorunluluk haline gelmelidir.

Gençlerin yerel karar alıcılara erişimi kolaylaştırılmalıdır.

Yerel yönetimlerle gençler arasındaki artan mesafe ve iletişimsizliğe karşı gençlerle belediye arasındaki iletişimi yeniden kurgulayacak “Gençlik Çözüm Merkezleri” açılmalıdır.

- Gençlik Çözüm Merkezlerinin temel amacı yerel yönetimlerle bağları kopmuş gençler ile tekrardan bu bağları kuvvetlendirmek ve yaşadıkları sıkıntıların yerel düzeyde çözümlenmesi olmalıdır.
- Gençlik Çözüm Merkezleri gençler ile temasa geçebilecek, içerisinde gençlerin de olduğu gençlik alanında deneyime sahip ekiplerden oluşmalıdır.
- Gençlik Çözüm Merkezleri'nin faaliyet alanı gençlerin günlük hayatta hayat karşısında yaşadığı sıkıntıların yerel düzeyde çözümlenmesi adına öneriler, fikirler ve çözümler üretmek olmalıdır.
- Gençlik Çözüm Merkezleri şehir merkezinin dışında da açılmalı ve uzak ilçelerde yeterince erişilemeyen gençlere ulaşmayı amaçlamalıdır.

Mevcut gençlik meclislerinin işlerlik sahasının genişlemesi gerekmektedir.

- Gençlik meclislerinin tamamen özerk bir yapıya dönüşmesi ve hiçbir üst yapının uzantısı olmaması gerekmektedir. Gençleri belediye kararlarına daha fazla dahil olmalarını sağlamak için gençlik meclislerinin yapısı ve yetki alanları gençlerle birlikte yeniden tartışmaya açılmalı ve ortak bir payda da anlaşılarak revize edilmelidir. Bu kapsamda Gençlik Belediyesi ve Gençlik Meclisi ve yerelde çalışan gençlik örgütlerinden oluşan bir platform inşa edilmeli ve gençler gündemlerini bu platformda birbiri ile paylaşıp, işbirliği adımlarını tanımlamalıdır. Oluşturulacak gençlik platformu çeşitliliğe önem verilerek kurulmalı ve yerelde aktif saha çalışmaları yürütmelidir.
- Gençlik meclislerine daha fazla kaynak yaratılmalıdır. Bu kaynaklar lojistik destek, kitap desteği, barınma ve ulaşım desteği, temiz yemek ve temiz su desteği gibi gençlerin doğrudan hayatlarına etki edecek mahiyette olmalıdır.
- Gençlik meclislerinin de kendi dar çevresinden çıkıp geniş genç kitlelerine ulaşması için yerel yönetimlerle koordineli bir şekilde atılacak adımlar belirlenmelidir.

Gençlik merkezleri arttırılmalı ve daha etkin bir yapı haline getirilmelidir.

Gençlik merkezlerinin sayısının artırılması ve daha etkin bir yapıya kavuşturulması, gençlerin yerel yönetimlerle daha yakın ilişkiler kurması ve gençlerin ilerleyen aşamalarda yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine dahil olması için ilk adım olacaktır.

Katılımcı bir yaklaşım benimseyen gençlik merkezleri, gençlerin kendilerini farklı alanlarda ifade etmelerine ve bunun akabinde karar alma süreçlerine aktif bir şekilde katılmalarına olanak tanımaktadır. İzmir'de aktif olarak faaliyet gösteren Havagazı Gençlik Merkezi'ne ek olarak, daha fazla genci katılımcı süreçlere dahil etmek için genç nüfusunun fazla olduğu Buca, Bornova gibi bölgelerinde gençlik merkezleri açılması, gençlerin daha fazla etkinlikler düzenlemesine ve projeler geliştirmesine olanak sağlayacak ve bu durum da gençlerin yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine dahil olmaları için gerekli kamusal alanı yaratacaktır.

Sonuç

Gençlik, toplumun dinamik ve potansiyel bakımından en zengin kesimlerinden biridir. Ancak, yerel hizmetlerde gençlerin sesi ve görüşleri yeterince dikkate alınmamaktadır. Siyasal mekanizmaların gençleri anlamakta, onları temsil etmekte ve onların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmada yetersiz kalması, gençlerin politik süreçlerde aktif rol almasını engellemektedir.

Öncelikle, yerel yönetimler gençlerin politik katılımı için gerekli alan ve olanaklar yeterince sağlanmamaktadır. Gençlik Meclisleri gibi yapılar, sınırlı etkilerini gençlerin tamamına ulaştıramamaktadır. Bu meclislerin daha etkin, kapsayıcı ve geniş katılımlı hale getirilmesi önemlidir.

İkinci olarak, gençlik tanımının belirsizliği ve yerel karar alıcılar arasındaki farklı tanımlamalar gençlerin temsilini zorlaştırmaktadır. Gençlik, farklı kültürlerde, toplumlarda ve uluslararası platformlarda farklı yaş aralıklarına hitap etmektedir. Yerel yönetimlerde bu tanımın netleştirilmesi ve gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri bir ortamın oluşturulması gerekmektedir. Buna ek olarak; yerel yöneticilerin gençleri bir kalıba sokma çabaları ve önyargılar, gençlerin özgürce kendilerini ifade edebilme özgürlüklerini kısıtlamakta ve farklı görüşlerden gençlerin bir araya gelmelerini de engellemektedir. Bu duruma karşı, farklı görüşlerden gençlerin bir araya geldiği alanlar yaratmak, şehirdeki demokrasi kültürüne de katkıda bulunacaktır.

Üçüncü olarak, gençlerin iletişim kurabileceği ve sorunlarını iletebileceği düzenli muhatapların eksikliği, gençlerin politik sürece katılımını engellemektedir. Gençlerin sorunları için çözüm getirecek Gençlik Çözüm Merkezi gibi yapılar oluşturulmalıdır. Gençlerin politik süreçlere etkin katılımı, yerel yönetimlerin daha kapsayıcı, adil ve genç odaklı politikalar oluşturmasını sağlayacaktır. Bu nedenle, gençlerin görüşleri dinlenmeli, onların perspektiflerine daha fazla yer verilmeli ve gençlerin katılımı teşvik etmek için yukarıda talep edildiği şekilde net adımlar atılmalıdır. Bu politika teklifi de, gençlerin yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine katılımını artırmak için somut adımların atılmasının önemini vurgulamakta ve yerel yönetimde bizleri temsil etmeye aday herkesi bizlerle diyaloga geçmeye çağırılmaktadır.

ZEMİR

POLİTİKA ÖNERİLERİ

#ŞimdiSözGençlikte

www.gencliginyuzleri.org

@gencliginyuzleri

